

Nieuwsbrief december 2025

Met oa:

Nachtvlinderseizoen 2025

Zeevogeltocht

Van de bestuurstafel

Beleef de natuur

Inhoud

Agenda december	2
Vogelgriep.....	3
Het nachtvlinderseizoen van 2025.....	4
Persbericht natuurgidsenopleiding 2026	7
Zeevogeltocht 18 oktober.....	8
Verslag natuurwerkdag (1 November)	10
IVN natuurroutes app.....	10
Bladcompost.....	11
Van de bestuurstafel	13
Lidmaatschap / gebruik e-mail adres	14
Contactpersonen bestuur en werkgroepen	15
Wat is het IVN?	16

Agenda december

- 13 – Beheerwerkzaamheden
- 27 – Beheerwerkzaamheden.

Vogelgriep

Het is weer goed mis met de vogelgriep. Vogelgriep in 1996 in China op een pluimveehouderij ontstaan. Sindsdien een groot probleem. Hoe mis is het precies dit jaar, als je het vergelijkt met andere jaren? Tienduizenden kippen worden gedood en ook onder wilde vogels zijn veel slachtoffers. Vogelonderzoeker bij Sovon Roy Slaterus onderzoekt hoe het met de wilde vogels gaat.

Zie je een dode vogel in de natuur?

Meld dit dan bij het Dutch Wildlife Health Centre door het [meldformulier](#) in te vullen.

Ps. Mensen kunnen er ziek van worden als je ze oppak

[Meldpagina | Dutch Wildlife Health Centre \(DWHC\)](#)

Dode kokmeeuw, vermoedelijk gestorven aan vogelgriep

© Bert Dijkstra

Bron: Vroege Vogels uitzending 30 november 2025

Het nachtvlinderseizoen van 2025

Het nachtvlinderseizoen van 2025 wat betreft de gezamenlijke vrijdagavonden is weer afgelopen, we zijn begonnen op 4 april en eindigden op 17 oktober. We hebben in totaal op 32 avonden met het laken ergens in de Maasduinen gestaan, midden in de natuur maar ook bij woningen achter in de tuin.

Die 32 avonden is hetzelfde aantal als in het seizoen van 2024, echter het aantal waargenomen soorten is veel hoger dan vorig jaar. Dit jaar zagen we maar liefst 685 soorten, een zeer hoog aantal vergeleken met de eerdere jaren, in de manier van vlinders lokken is niets anders gedaan dan in 2024. We hebben met het laken met lamp, in voorjaar en najaar met smeer en een aantal soorten door middel van feromonen (zie bijvoorbeeld de nieuwsbrief van mei 2025 over de Nachtpauwoog).

Jaar	aantal maal	min	max	aantal soorten
2022	23	14	125	539
2023	26	7	117	571
2024	32	3	128	593
2025	32	10	185	685

Foto; Vuursteenvlinder, zagen we dit jaar op 11 avonden in 1 tot wel 25 exemplaren (30 juni op P2)

Over een zeer bijzondere nachtvlinder, die naar alle waarschijnlijk meegelift is met een auto/vrachtwagen vanuit de streken rond de Middellandse Zee, is de [Nodaria nodosalis](#). In de nieuwsbrief van oktober 2025 is dat uitgebreid beschreven.

Temperatuur is best wel van invloed op het aantal soorten dat wij zien, in onderstaande tabel is de etmaal T: de etmaal temperatuur van weerstation Arcen van die datum. Afgelopen jaar was de avond met het hoogste aantal dus ook van de nachtvlinderavond met de hoogste etmaal temperatuur. (van de dagen dat we 'actief' waren). Natuurlijk is het moment/maand in het jaar ook bepalend.

datum	Aantal soorten	etmaalT		Locatie
17-6-2022	125	22,2	warmste etmaal	Diepsteeg
23-6-2023	117	20,4	7e warme etmaal	Putterweg
6-8-2024	128	21,9	3e warme etmaal	Lommerweg
13-6-2025	185	25,8	warmste etmaal	Lommerweg

Foto: Soms (hier op 1 juli) is het druk op het laken, zou ik alle nachtvlinders wel hebben?

Gemiddelde aantal soorten per avond				
	2022	2023	2024	2025
april	18	13	23	23
mei	53	27	45	64
juni	96	86	68	109
juli	70	76	95	113
augustus	68	100	82	78
september	41	46	44	38
oktober		22	16	29

Foto: Zwartgrasranduil, zeer zeldzaam
gezien tijdens de nacht 30 juni-1 juli op P2 aan de Waldbeckerweg.

Het hoge aantal soorten dit jaar heeft ook een grote invloed op het aantal soorten die op de avonden door ons gezien zijn. Ik registreer alles al sinds 2022 in excel en tot en met 2024 hadden wij 836 soorten gezien, na dit jaar is dat maar liefst 965 soorten. Een toename van maar liefst 129 soorten dit jaar. Dit zijn alleen de waarnemingen uit de Maasduinen van ruwweg Velden tot Well. Soorten die ik in mijn LED-emmer voor het meetnet of in mijn tuin vind doen dus niet mee aan deze lijst.

Foto: Driebandzwartpalp (links) en Gespikkeld waterrennertje (rechts) lijken wel vlinders maar zijn dus geen vlinders maar schietmotten.

Data, tekst en foto's: Johan Muusers

Persbericht natuurgidsenopleiding 2026

Word IVN-natuurgids in Midden Limburg

Ben jij nieuwsgierig naar de natuur en wil je jouw enthousiasme delen met anderen? De natuurgidsenopleiding (NGO) van IVN Midden Limburg biedt jou de kans om je te verdiepen in natuur en duurzaamheid, én om anderen te inspireren en mee naar buiten te nemen. In 2026 start in Midden Limburg een nieuwe natuurgidsenopleiding.

Voor wie?

Deze opleiding is voor iedereen die:

- Meer wil leren over natuur en duurzaamheid;
- Graag anderen enthousiast maakt voor de natuur;
- Actief wil bijdragen aan IVN-activiteiten in jouw IVN-afdeling in Midden-Limburg.

Als deelnemer ben je lid van een IVN-afdeling in de regio. Je krijgt volop ruimte om samen met anderen activiteiten te organiseren, zoals excursies, wandelingen, jeugd- en seniorenactiviteiten.

Wat leer je?

Je ontwikkelt brede natuurkennis, leert verbanden zien en ontdekt de waarde van natuur voor mens en samenleving. Daarnaast doe je praktische vaardigheden op om groene activiteiten te organiseren en te begeleiden. Je leert de unieke natuur en cultuurhistorie van de regio écht kennen.

Na de opleiding

Na afronding ben je een gecertificeerd IVN-natuurgids. Je beschikt over de kennis en vaardigheden om jouw passie voor natuur over te brengen op anderen, met speciale aandacht voor de regio Midden-Limburg.

Opzet

De opleiding bestaat uit ± 50 bijeenkomsten en start in september 2026. De duur van de opleiding is 2 jaar. Theorie en praktijk gaan hand in hand. Na succesvolle afronding ontvang je het officiële IVN-natuurgids-diploma.

Natuurgids worden is investeren in jezelf én in een groene toekomst!

Heb je interesse?

Meld je dan bij ivnregiomiddenlimburg@gmail.com.

De komende tijd zullen er meer details bekend gemaakt worden over de opleiding.

Het NGO-opleidingsteam

Zeevogeltocht 18 oktober

Met een zestal leden van de vogelwerkgroep, Gerard, Martijn, Leugène, Olaf, Hans en Ron, hebben we op zaterdag 18 oktober deelgenomen aan een zeevogeltocht. Vertrek was 's morgens vroeg om 5.15 uur, zodat we op tijd bij de boot in Scheveningen zouden zijn. Deze vertrok namelijk uiterlijk om 8 uur.

Doordat het bijna windstil was, hadden we gelukkig niet veel last van hoge golven. Het nadeel van het ontbreken van de wind was echter dat veel vogels zich verder op zee bevonden, terwijl wij slechts op enkele kilometers uit de kust verbleven.

Ondanks dat we voldoende visafval bij ons hadden om de vogels wat dichterbij de boot te krijgen, duurde het enige tijd voordat er enige activiteit op gang kwam. Los van de diverse meeuwensoorten achter de boot, zoals kleine en grote mantel-, zilver-, pontisch, geelpoot, kok- en drieteenmeeuwen. Ook alken en zeekoeten lieten zich geregeld op het water zien.

Geregeld vlogen er ook wat kleine zangvogels over de boot, die over de Noordzee richting vasteland vlogen. Zo zagen we diverse vinken, sijzen, goudhaantjes, en een onfortuinlijke koperwiek die slachtoffer werd van hongerige meeuwen. Ook zagen we in de verte een velduil richting Maasvlakte vliegen.

Later op de dag kwam er wat meer beweging en lieten ook de Jan-van-Genten zich weer goed zien. Verder dobberde er een grote jager tot vlakbij de boot, welke zich ook mooi liet zien. Geregeld waren er ook enkele kleine jagers te zien, jagend op andere vogels.

Jan-van-Gent

Grote jager

Op het einde van de dag ontstond er nog wat consternatie omdat er plots een Baltische mantelmeeuw tussen de meeuwen bij de boot opdook. Goed te herkennen aan zijn pikzwarte vleugels en witte kop. Helaas wordt deze soort door de Nederlandse soortencommissie alleen maar geaccepteerd als deze geringd is, waarmee de afkomst bevestigd is. Desalniettemin liet deze zich mooi fotograferen.

Na een mooie dag op het water werd weer koers richting haven gezet, onderweg vergezeld door enkele zeehonden en bruinvissen. In de haven aangekomen liet zich hoog in de lucht als afsluiter nog een zeearend zien.

Baltische mantelmeeuw

Bruinvis

Ron Keijers

Verslag natuurwerkdag (1 November)

Elke eerste vrijdag en zaterdag van november zijn de nationale natuurwerkdagen (zie ook <http://www.natuurwerkdag.nl/>). Door het hele land zijn er dan werkzaamheden door ruim 15 duizend vrijwilligers voor een groene en gezonde leefomgeving. Dit jaar was de 25e editie.

De werkgroep beheer organiseert de natuurwerkdag elk jaar voor IVN Maasduinen. Dit jaar gingen we knotwilgen knotten, in Velden bij de boomgaard. Er waren zo'n 30 mensen, ook niet leden. Er was zelfs iemand uit Roermond gekomen. Met handzagen, snoeischaren en een elektrische zaag gingen we aan de slag. Er moesten een paar takken aan de knotwilg blijven zitten, beter voor de boom en goed voor de bijen, want de wilg bloeit niet aan de nieuwe takken. De takken die aan de boom nog redelijk hanteerbaar leken, bleken op de grond zo'n 3-4 meter lang. Nadat we alles opgestapeld hadden, was er dan ook een indrukwekkende hoop. Een aantal takken zijn naar het Smokkelpad gebracht, zodat kinderen deze kunnen gebruiken om een wigwam te maken.

Uiteraard was er ook een koffiepauze, met welverdiende koek. Ook een goed moment om nader kennis te maken met de collega snoeiers.

Voor wie ook eens mee wil helpen met natuurbeheer, de werkgroep Beheer werkt elke 2e zaterdag in gebieden van het Limburgs Landschap in en rondom Velden.

Meer informatie bij Rob Janse (0651469747) en op onze website (<https://www.ivn.nl/afdeling/maasduinen/beheer/>).

Mathilde van Lieshout

IVN natuurroutes app

IVN heeft door het hele land wandelingen uitgezet, waarbij extra (natuur)informatie over plekken onderweg gegeven wordt. De routes zijn gemaakt voor IVN leden. De wandelingen zijn te vinden op de IVN website (<https://www.ivn.nl/wandelroutes-fietsroutes/>) en in de IVN wandel app (in de smartphone in playstore en op <https://www.ivn.nl/ivn-natuurroutes-app/>).

De IVN wandel app is dit jaar vernieuwd, met een ander programma (routemaker). De oude app werkt niet meer. De nieuwe app is gratis te downloaden, hij heet "IVN natuurroutes". Er zijn al meer dan 500 routes, van korte rondjes tot meerdaagse tochten. Er zijn ook fietsroutes. In de route zijn POI, points of interest, oftewel interessante plaatsen opgenomen. Door in de app zo'n POI aan te klikken, opent er geschreven of gesproken tekst, een foto en/of een video met uitleg over de natuur op die plek. Een mooie manier om meer te weten te komen over de natuur in je eigen ritme.

Mathilde van Lieshout

Bladcompost

Het is weer herfst en de prachtige herfstkleuren zijn overal zichtbaar. Maar ja, al dat blad valt uiteindelijk naar beneden. En wat doe je er dan mee? Gemeenten, maar ook tuinbezitters grijpen steeds vaker naar de bladblazer. Toch is dat niet altijd de beste oplossing. Want als je alle herfstblaadjes wegblaast en weggooit, blaas je onbedoeld het leven uit je tuin. Zonde! Want al die blaadjes hebben wel degelijk een functie. Tussen de bladeren leven allerlei nuttige insecten en andere beestjes die ontzettend belangrijk zijn voor een gezonde tuin. Merels scharrelen maar wat graag tussen de blaadjes op zoek naar lekkers, en ook egels en padden zoeken er naar eten en beschutting.

Blad = voedsel

Bovendien is blad een belangrijke voedselbron voor de bodem. Denk maar eens aan het bos, waar de bladeren een voedselrijke humuslaag vormen. De bladeren werken als gratis compost voor je tuin. De bladlaag zorgt bovendien voor bodembescherming. Als je alles wegblaast en aanharkt, dan kan de zon ongehinderd de bodem beschijnen en dat zorgt voor uitdroging en verlies van bodemleven. Natuurlijk is een tuin geen wild bos – als tuinbezitter wil je waarschijnlijk niet midden in een laag blad zitten op je zonterrasje. En het is wel zo veilig als tuinpad en oprit een beetje begaanbaar blijven. Wat kan je dan wél doen met het overvloedige blad?

Hergebruik

Gevalen blad kan je direct hergebruiken in de tuin, zo gaat dat in de natuur ook. Het blad dat je opveegt kan je meestal eenvoudig kwijt in de borders. Een vuistdikke laag beschermt en voedt de bodem. Bijkomend voordeel: op de plekken met blad zal veel minder snel onkruid opkomen. Let wel een beetje op – op plekken waar je bijvoorbeeld bloemen of kruiden wil inzaaien kan je beter geen blad leggen. Het kan ook handig zijn om borderafscheidingen iets te verhogen, zodat het blad er niet direct uitwaait bij de eerste windvlaag.

Home made bladcompost

Heb je nadat je border gevuld zijn nog blad over, dan kan je ook zelf bladcompost maken. Helemaal gratis! Naast een kostenbesparing scheelt het ook weer een ritje naar het tuincentrum. Een bijkomend voordeel: je bent niet meer afhankelijk van een compostleverancier en je weet precies welke voedingsstoffen jouw tuin inkomen. Compost uit de winkel is namelijk vaak gestoomd en daarmee eigenlijk biologisch dood gemaakt. Bladcompost die je zelf maakt heeft nog wel de goede schimmels en bacteriën die nodig zijn voor een gezonde tuinbodem.

Bij bladcompost zijn de blaadjes al enigszins verteerd en kan je ze niet alleen als afdekkende 'mulchlaag' gebruiken, maar ook door de bodem mengen. Om bladcompost te maken heb je alleen een paar plastic zakken, een bezem of hark en een prikstok nodig. De procedure is eenvoudig:

1. Verzamel het blad en besproei het als het droog is.
2. Doe het blad in een vuilniszak en stamp het stevig aan.
3. Maak een paar gaatjes onderin de zak en zet de zak ergens (onopvallend) in de tuin.
4. Na circa een jaar kan je de bladcompost gebruiken als mulchlaag of bodemverbeteraar.

Doe-tip: Blaas dat blad niet weg, maar maak zelf bladcompost!

[Doe-tip: Maak bladcompost - IVN](#)

IVN-werkgroep Biodiversiteit

Van de bestuurstafel

11 november is er een bestuursvergadering geweest. Een aantal onderwerpen die momenteel de aandacht hebben zijn:

- Het gebruik van QR-codes met een link naar informatie. Mogelijk interessant voor: 'Volg de Das' en het Smokkelpad. Wordt uitgezocht.
- Beheer Smokkelpad wordt ondergebracht in een stichting.
- Inventarisatie landgoed Exterveld verloopt goed. Aan het verslag wordt nog gewerkt. Samenwerking met de eigenaar is uitstekend.
- Met camera/stream van de Slechtvalk zijn de nodige problemen. Dit heeft onze volle aandacht. Daarnaast zijn er ideeën om de gehele inrichting van de nestkast camera's en organisatie omtrent de streaming opnieuw in te richten. Hier zijn wel veel kosten mee gemoeid.
- Voor 28 november is er een overleg gepland tussen enkele bestuursleden en de werkgroepvoerders met als doel het contact en afstemming te intensiveren.
- Communicatie-invulling. Voornamelijk via de nieuwsbrief als primaire bron. Daarnaast WhatsApp voor het onder de aandacht brengen van onze eigen activiteiten (in de basis niet de aangrenzende IVN-afdelingen) en e-mail via onze mailinglijst.
- Terugblik activiteiten 2025 en vaststelling van een aantal activiteiten voor 2026
Een aantal vastgestelde activiteiten, onder voorbehoud!
 - o 4 januari Nieuwjaarswandeling
 - o 27 februari Algemene ledenvergadering
 - o 27 maart Lezing
 - o 17 april Plantenwerkgroep
 - o 26 april Excursie Vreewater
 - o 8 mei Lezing over gladde slang
 - o 18 oktober Paddenstoelenwandeling
 - o 20 november Variaavond
- IVN Regio overleg. Scholen en Regionaal park de Maasduinen. Inventarisatie en coördinatie wordt aangezet.
- Rabobank actie heeft een leuk bedrag opgeleverd.
- Subsidie aanvraag, Natuureducatie, is door de gemeente Venlo inmiddels toegekend.
- Er zijn plannen voor een gezamenlijke activiteit, busreis naar kasteel en tuinen in Duitsland, met IVN de Steilrand.
- Lidmaatschap landelijk versus lokaal en hoe om te gaan met de email adressen. (zie betreffende hoofdstuk in deze nieuwsbrief)

Bestuur

Lidmaatschap / gebruik e-mail adres

Lidmaatschap

Het merendeel van de IVN Maasduinen is lokaal lid.

- Lidmaatschapsbetaling verloopt lokaal in het begin van het jaar.
- Via de IVN Maasduinen mailinglijst wordt de nieuwsbrief en activiteiteninformatie toegestuurd.

Een aantal leden is landelijk lid, maar “gekoppeld” aan IVN Maasduinen.

- Lidmaatschapsbetaling verloopt landelijk.
- Via de IVN Maasduinen mailinglijst, waar ze in opgenomen zijn, wordt de nieuwsbrief en activiteiteninformatie toegestuurd.

Om de band met de leden te versterken zullen de landelijke leden benaderd worden met de vraag of ze omgezet willen worden naar lokaal lid.

Gebruik e-mail adres

Van de leden die zich lokaal aangemeld hebben is het e-mail adres niet in de landelijke IVN database vermeld. Dit betekent dat ze alleen e-mail, zoals de nieuwsbrief of informatie van specifieke activiteiten, via de lokale e-mail van IVN Maasduinen zullen ontvangen.

Nu zal deze leden de vraag voorgelegd worden of ze er mee instemmen dat hun e-mail adres in de landelijke database wordt vermeld.

Het gevolg hiervan zal zijn dat ze via de landelijke e-mail mogelijk wekelijks informatiemails toegestuurd krijgen.

Aan hen is de keuze of ze dit op prijs stellen!

Wiel Jacobs

Contactpersonen bestuur en werkgroepen

Bestuur IVN Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	06 2138 2434
Secretariaat	Annet Weijkamp	06 1518 1174
Penningmeester	Hans Billekens	06 1413 2768
Jaarprogramma	Henny Martens	06 3061 2548
Algemeen lid	Marc Vergeldt	06 4159 7904
Coördinatie werkgroepen	Mathilde van Lieshout	06 1209 6203
Ledenadministratie	Wiel Jacobs	06 3405 0216

Natuurbeheer

Rob Janse

robjanse@ziggo.nl

Team: Henk Wennekers, Mar Baijens en Sraar Maessen

Natuur in de Stad

Sjeng Vissers

sjma@home.nl

Team: Henny Martens

06 3061 2548

Natuurpad 'Volg de Das'

Sraar Geelen

06 2219 6724

Team: Harry van Heijster

Speelnatuur 'Smokkelpad'

Ton Wetjens

tonwetjens70@gmail.com

Jeugd en basisscholen

José Wennekers

jose.wennekers@outlook.com

Team: Henny Martens

henny.martens@hotmail.nl

Amfibieën & reptielen

Ton Wetjens

tonwetjens70@gmail.com

Insecten

Johan Muusers

muusers@outlook.com

Vlinders

Henny Martens

henny.martens@hotmail.nl

Vogels

Theo Lommen

theo.lommen@hetnet.nl

Vleermuizen

Albert Raaijmakers

lijm.raaijmakers@home.nl

Zoogdieren

Ron Keijers

ronkeijers@hotmail.com

Biodiversiteit

Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Planten

Willem Nanning

waln170564@gmail.com

Beheerder website

Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

Nieuwsbrief coördinatie

Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

Wat is het IVN?

Het instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen.

IVN Maasduinen is een afdeling met als werkgebied het noordoostelijk deel van de gemeente Venlo.

Wat wil het IVN?

Mens en Natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij als IVN verbinden mensen en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Op die manier dragen wij bij aan een duurzame samenleving, individuele gezondheid en het welzijn van iedereen.

Hoe werkt een afdeling?

Alle activiteiten van IVN Maasduinen zijn vrijwilligersactiviteiten. Veel leden zijn binnen de vereniging actief. Het hart van onze vereniging zijn onze werkgroepen, daarnaast zijn ook leden actief in de natuurfotografie en met insecten. Behalve werkgroepen zijn er ook kortlopende projecten. Zoals het inventariseren van landgoederen en bedrijventerreinen op flora en fauna. Heb je belangstelling? Neem contact op en sluit je aan.

Hoe word je lid?

Geef je op via [Aanmelden - Maasduinen \(ivn.nl\)](https://www.ivn.nl/maasduinen/aanmelden)

Wat kost een lidmaatschap?

Een lidmaatschap per huishouden bedraagt:	€25,-
Een individueel lidmaatschap volwassene bedraagt	€25,-
Een individueel lidmaatschap < 18 jaar bedraagt	€2,50

De contributie dient jaarlijks in januari te worden overmaken naar onze bankrekening NL94 RABO 0153513861 op naam van IVN Maasduinen onder vermelding van 'voor- en achternaam, jaartal contributie'.

Wat ontvang je als lid?

Je kunt gratis deelnemen aan alle activiteiten binnen de afdeling. Binnen IVN kun je met korting deelnemen aan cursussen en lezingen. Je ontvangt maandelijks de nieuwsbrief van IVN Maasduinen en elk kwartaal het tijdschrift Mens en Natuur.